OCYPUS CURTIPENNIS MOTSCHULSKY, 1849 (COLEOPTERA, STAPHYLINIDAE, STAPHYLININAE) - SPECIE NOUĂ ÎN FAUNA REPUBLICII MOLDOVA

Mihailov Irina

Institutul de Zoologie, MECC, Chișinău, Republica Moldova

irinus1982@yahoo.com

<https://doi.org/10.53937/9789975315975.50>

Abstract. *In the general list of rove beetles (Coleoptera, Staphylinidae) are included more than 300 species of Staphylinides present on the Republic of Moldova territory and in the present paper is presented the results obtained and accumulated in time for *Ocypus curtipennis* Motschulsky, 1849: the collection point, identification proofs, confirmation and storage in the basic collection, taxonomic classification, data related to origin and spread, aspects of bioecology, morphological elements. This species was found in 2010, being identified as a new species for our country's fauna.*

Key words: *Ocypus curtipennis* Motschulsky, 1849, Zabriceni village, Edinet District, oak, ash and maple forest, the collection of Entomology Department.

INTRODUCERE

În familia Staphylinidae, reprezentanții acestui grup existenți pe teritoriul țării și studiați insistent după programul de activitate, se regăsesc în număr de peste 300 de specii. Astfel, lista fiind deschisă pentru ulterioare realizări și completări științifice, menționez că după un proces îndelungat de lucru prin identificare cu încercări de preparare și confirmare, specia *Ocypus curtipennis* Motschulsky, 1849, discuția de bază a lucrării, este rezultatul premieră pentru fauna țării noastre.

Fiind reprezentantul subfam. Staphylininae, în lista celor opt specii din genul *Ocypus* Sam. cunoscute deja: 1) *O. brunnipes* F., 2) *O. fulvipennis* E., 3) *O. kuntzeni* G. Mull., 4) *O. nitens* Sch., 5) *O. olens* O. Mull., 6) *O. picipennis* F., 7) *O. tenebricosus* Grav., 8) *O. ophtalmicus* S. este următorul la număr, cu totalul completat de nouă specii pentru fauna Republicii Moldova.

MATERIALE ȘI METODE

În teren: lucrările de acumulare a speciilor din genul *Ocypus* Leach, 1819 pe parcursul anilor 2010 și 2013 au constatat în: •colectări, fixări și etichetări din probele (capcane de sol tip Barber) amplasate în pădurea de stejar cu amestec de frasin și arțar din s. Zăbriceni, r-l Edineț. O dată la 10 zile, probele erau verificate și recompleteate cu soluția de capturare. Materialul din probe se colecta în cutii de plastic și/sau pachete de polietilenă, cu înscrierea etichetelor.

În laborator: •trierea materialului biologic capturat, preparare și clasificare, stocare; •identificarea după caracterele specifice de determinare [3]; •clasificarea și nomenclatura taxonomică a speciei identificate s-a bazat pe sistemul acceptat pe WEB-siturile Fauna Europea [4] și Bio Lib.cz [2]; •analiza datelor: compararea speciei *Ocypus curtippennis* Motschulsky, 1849 cu speciile din genul *Ocypus* Leach, 1819. Verificarea și confirmarea a fost efectuată de către entomologul Alexei Solodovnikov, (Universitatea din Copenhaga, Danemarca).

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Colectarea: Conform programelor anuale de activitate științifică, în 2010 și 2013 au fost realizate cercetări în zona de nord a țării, în aceeași pădure de stejar în amestec de frasin și arțar din s. Zăbriceni, r-l Edineț (fig. 1.D). Specia a fost colectată la capcana de sol tip Barber prin extrageri repetate a probelor în recipiente dezinfectate și uscate.

Identificarea, repartizarea: Inițial, după caracterele morfologice, desul de asemănătoare cu reprezentanții din genul *Ocypus*, stafilinul respectiv a fost tratat și menținut timp de 7 ani ca exemplar al speciei *Ocypus tenebricosus* Grav. După revizuirii mai aprofundate prin extragerea și analizarea detaliată al organului copulator (aedeagusului) s-a observat o diferență semnificativă care a continuat cu studii intense [3] și confirmări din partea entomologului Solodovnikov Alexei (fig.1.A-B).

Astfel a fost respinsă prima constatare, stabilindu-se *Ocypus curtipennis* Motschulsky, 1849, repartizată ca specie separată în colecția Muzeului laboratorului de Entomologie, în cutia nr. 38 (fig.1.C).

Apartenența taxonomică: încrengătura *Arthropoda*, clasa *Insecta*, subclasa *Pterygota*, diviziunea *Holometabola*, supraordinul *Coleopteroidea*, ordinul *Coleoptera*, familia *Staphylinidae*, subfamilia *Staphylininae* Latreille, 1802, trib *Staphylinini* Latreille, 1802, Subtrib *Staphylinina* Latreille, 1802, genul *Ocypus* Leach, 1819, specia *Ocypus curtipennis* Motschulsky, 1849 (sinonime: *=gridellii* G. Muel.; *integer* Abeille; *kyproticus* Coif.; *libanoticus* G. Muel.; *pseudolens* Coif.) [2; 4].

Originea și răspândirea: este specie de origine paleartică. Condițiile climaterice sunt favorabile în răspândirea și dezvoltarea acestei specii în Crimeea [5], Bulgaria, Franța [3], Turcia (Bursa, Istanbul, Izmir) [1; 3], Cipru, Siria, Iran, Irak, Rusia [6]. În cazul Republicii Moldova, găsită în zona de nord (2010 și urmărită în 2013), investigațiile insectei nu sunt finalizate, cercetarea va continua și în alte zone ale țării.

Trăsături morfologice: Adultul este de culoare neagră, foarte asemănător cu stafilinidul *Ocypus olens* Mull. Prezintă dimensiunea 23-30 mm în lungime. Corpul de culoare negru strălucitor, este străbătut de puncte, dese, bine definite în adâncime. Posedă mandibule dezvoltate și îngroșate [3].

Aspecte din bioecologie: reieșind din specializarea trofică, adultul și larvele sunt prădători, pot consuma diverse specii de insecte și melci. După preferințele ecologice de populare a diverselor biotopuri și comportarea biologică, adulții pot fi întâlniți în litieră, stratul superficial al solului, în special sub pietre (fiind atrași de umezeală). Se încadrează și în clasa criptobionților, cu statutul de specie nidicolă (conviețuind cu popândăii de câmp, cârțițele, șoarecii de câmp și șoarecii de casă). Perioada sezonieră activă este martie-octombrie. Hibernează adultul și larva (inițial pregătindu-și un "cuib" specific de protecție pentru această perioadă) [5].

Figura 1. Stafilinul *Ocypus curtipennis* Motschulsky, 1849, specie nouă pentru fauna Republicii Moldova, Muzeul laboratorului de Entomologie, IZ, (foto: Mihailov Irina)

CONCLUZII

Specia *Ocypus curtipennis* Motschulsky, 1849, prezentînd noutate faunistică pentru țara noastră, rămîne un subiect deschis pentru continuarea cercetărilor în stabilirea statutului în biodiversitate și alte aspecte referitoare la: inspectare, urmărirea distribuției în alte biotopuri din țară, factorii care pot influența densitatea numerică a populației, măsurile posibile în aplicarea protecției și menținerii acestei insecte pe teritoriul țării.

Studiile au fost realizate în cadrul proiectului instituțional fundamental 15.817.02.12F.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. **Anlas S.** Distributional checklist of the Staphylinidae (Coleoptera) of Turkey, with new and additional records. In: Linzer biologiezentrum Beitr, 41/1, Austria, 2009, p.215-342.
2. **Biolib.Cz.** Biological Library. <http://www.biolib.cz/en/stats/id84/> (online: 14.01.2017).
3. **Coiffait H.** Coleoptere Staphylinidae de la region Palearctique occidentale. Sous famille *Staphilininae*. Tribus *Philonthini* et *Staphylinini*. Toulouse, 1974, vol. 2, 1-583 p.
4. Fauna Europaeae <http://www.faunaeur.org/full/results.phpid/11886>. (online: 14.01.2017).
5. Красная книга Украины. In: www.redbook-ua.org/ru/item/ocypus-curtipennis-motschulsky/ Красная книга Украины 2010-2018 (online: 26.03.2018).
6. **Шаврин А.** Список стафилинид (Staphylinidae) фауны России. www.zin.ru/animalia/Coleoptera/rus/staph_ru.htm. St.-Petersburg, 2006. 532k. (online: 24.01.2018).